

El şairinin poeziya çələngi

Aqillərin bir kəlamı var: Unudulmamağını və gələcək nəsillər tərəfindən hörmətlə yad edilməyini istəyirsənsə, öz adını soyuq daşlarda deyil, insanların ürəyində həkk etməyi bacar.

El şairi Oruc Göyçəlinin yaradıcılığını elmi süzgecdən keçirdikdə inanırsan ki, şairin özünəməxsus yolu və üslubu var. Son illərdə bir-birinin ardınca nəşr etdiyi "Əsirlikdə qalan torpaqların", "Naxçıvandan doğan günəş", "Toy günü", "Günəşdən günəş doğar", "Anam yadıma düşür", "Ömür yollarım", "Qəlbimdə yurd salan xatirələr" və sair şeir kitabları oxucuların stolüstü kitabına çevrilmişdir.

Danılmaz həqiqətdir ki, istedad taleyin insana iftixar, qismət payıdır. 80 yaşını bu yaxınlarda qeyd etdiyimiz Oruc Göyçəli ömrünün yarım əsrdən çox payını poeziyaya həsr etmişdir.

Müxtəlif illərdə və mövzularda ortaya qoyulan şeir kitablarında, xüsusilə "Qəlbimdə yurd salan xatirələr" kitabının əlyazmasını görəndə müəllifin bu uğuruna sevinmək qəbahət olar. Bir də ona görə sevinmək lazımdır ki, əlinə qələm aldığı zamandan Oruc Göyçəli şeirə-sənətə məsuliyyət hissi ilə yanaşmış, həmişə özünün etiraf etdiyi kimi, axtarışda olmuşdur. Bu qələm sahibinin öz yolu, öz mövqeyi, məqsəd və ideali olmuşdur. Onun yazdığı kitablarla tanış idim. Dövr mətbuatda ara-sıra nəzərə çarpan şeirlərini, publisistik yazılarını da oxuyurdum. Bir sözlə, müstəqillik illərindən başlayaraq mənim mütaliə etdiyim yazarlar sırasında Oruc Göyçəli də vardır və bu gün də var. Bununla bahəm mən şəxsən onu şair olmaqdan ziyadə bir şəxsiyyət kimi çoxdan tanımışam və qəlbən sevmişəm.

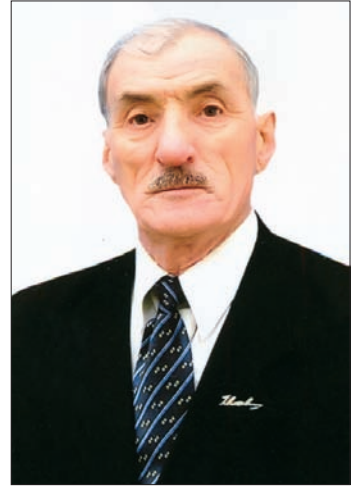
Bu da bir həqiqətdir ki, biz həmişə bu və ya digər söz sərraflarının əsərlərindən, onların qələminə məxsus şeirlərin məzmun və ideyasından sinə dolusu danışır, ancaq həmin nümunələri yaradanın şəxsiyyətini nədənsə unuduruq. Bu barədə ya öteri söhbət açır, ya da heç danışmırıq. Ancaq bir həqiqəti nəzərə almalıyıq ki, şəxsiyyəti olmayanın üslubu da ola bilməz. Çünki hər hansı bir sənətkar həm qələmə aldığı əsərlər, həm də şəxsiyyət kimi yaddaşıla həkk olunmalıdır. Bunun üçün də mən Oruc Məşədi Məmmədza oğlunun qələminə məxsus əsərlərin məziyyətlərindən söhbət açmazdan əvvəl onun keçdiyi həyat yoluna öteri də olsa bir nəzər salmağı da məqsədə müvafiq bilirəm. Ona görə ki, Oruc Vəliyev (O. Göyçəli) bir şair-vətəndaş olaraq olduqca

keşməkeşli, lakin mənalı və ibrətli bir həyat yolu keçmişdir. Onun ömür yoluna qısa bir səyahət:

Oruc Məşədi Məmmədza oğlu Vəliyev (O. Göyçəli) Qərbi Azərbaycan ərazisində olan yüz göldən ən nəhəngi sayılan Göyçə gölünün sahilində yerləşən Çəmbək bölgəsinin Ardaniş kəndində 15 yanvar 1936-cı ildə yoxsul kəndli ailəsində anadan olmuşdur. Həmin illərdə sovet rejiminin ən qanlı və yaddaqalan tarixi hadisələri özünü göstərirdi. Vəliyevlər ailəsi doğma yerlərini tərk etməyə məcbur olub. Başqaları kimi onlar da müxtəlif bölgələrə üz tutmaq məcburiyyətində qalıblar. Ailə Gədəbəy rayonunun Çobankənd kəndinə pənah gətirib. Oruc həmin kənddə orta məktəbin ibtidai sinfinə daxil olub və təhsil alıb. Sonra ailə Gəncə şəhərinə pənah gətirib. Burada o, əmək fəaliyyətinə başlayıb. 1964-cü ildə işlədiyi kollektivdə nüfuz qazandığına görə, Kommunist Partiyası sıralarına daxil olub və Gəncə Şəhər Səhiyyə İdarəsi ilk partiya təşkilatının katibi olub.

Vətənimizin üstünü qara buludlar alanda – 1992-ci və 1993-cü illərdə Oruc Göyçəli Milli Müdafiə Fonduna öz vəsaiti hesabına külli miqdarda pul köçürüb. O, həm də xalqını, vətəni, dövlətini seven şəxsiyyətlərdən biridir. Yeni Azərbaycan Partiyasının fəal üzvüdür. Oruc Göyçəli bir şəxsiyyət olaraq oxucuların diqqətini cəlb etmiş şairlərdəndir. Fəxrlə deyə bilərik ki, ədəbi məclislərdə, şəhərdə keçirilən müxtəlif məzmunlu görüşlərdə, əlamətdar tədbirlərdə tribunadan oxuduğu şeirləri həmişə böyük rəğbətlə qarşılanmış, dinləyici və tamaşaçılarda xoş ovqat yaratmışdır.

Bəzən söz-söhbət zamanı bu və ya digər şairdən danışanda onun "nədən yazır?" sualını eşidirik. Əgər məndən soruşsalar ki, Oruc Göyçəli nədən yazır? Bu suala mənim cavabım birmənalıdır: Soruşsun ki, Oruc Göyçəli nədən yazmır? O, diqqəti çəkən oxucunu daxilən isidən lirik şeirlər də yazır, qoşmalar da, gəraylılar da, sevgidən, məhəbbətdən də yazır, tikanlı misraları ilə ətrafımızda baş verən hadisələrə diqqətimizi cəlb edir, bizi bir-birindən duyğulu poetik nümunələri ilə eldən-elə səyahətə də aparır, doğma Azərbaycanımızın füsunkar gözəlliyini seyrə dəvət edir, təbii, aydın dildə qələmə aldığı lakonik şeirləri ilə bizi əmək adamları ilə tanış edir. Oruc Göyçəli poeziyasına xas olan ən ümdə keyfiyyətlərdən biri, mən deyərdim ki, birincisi konkretlik, lakoniklik, fikrin yığcam verilməsidir.

Onun qələminə məxsus hər şeirdən oxucu özü üçün nə isə götürür, nəyisə öyrənir.

Oruc Göyçəli səssiz-küysüz şairdir. Zahirən olduqca sakit, dinməz-söyləməz təsiri bağışlayan şairin daxilində bir qaynar aləm var. Bu keyfiyyət onun şeirlərinin əksəriyyətində özünü büruzə verməkdədir. Təbii ki, hər şey insanın daxilindən gəlir. Qəlbın yanğısından xəbər verir. Elə həqiqəti, hamıya yaxın olan poeziya da budur, vətəni, onun hər qarış torpağını, gülünü, çiçəyini, millətini sevmək də elədir. Elə bu məqamda istedadlı türk şairi Vəli Orxan Qanıqın cəmi 3 misralıq şeirini yada salmağı gərəkli hesab edirəm. "Vətən üçün" adlanan şeir belədir:

Bu millət üçün nələr etmədik

*Kimimiz öldük,
Kimimiz nitq söylədik.*

Göründüyü kimi, böyük bir hekayəti xatırladan fikri şair üçcə misrada vermişdir, özü də necə varsa.

Oruc Göyçəli sözə həmişə ehtiyatla yanaşır, ondan qənaətlə istifadə edir və öz poetik misralarında onu ustalıqla oxucuya çatdırmağı bacarır. Oruc Göyçəli nədən yazırsayzın, onun müqəddəs bir mövzusu var: Doğma yurd, şeir, sənət məskəni, barlı-bəhərli Azərbaycan. Şairin Azərbaycanın ayrı-ayrı şəhər və rayonlarına orada yaşayan insanlara həsr etdiyi poetik nümunələrini oxuduqca sanki odlar yurdu Azərbaycanın seyrinə çıxır, onun bol zəmiələrini, quşqonmaz dağlarını, nəhayətsiz düzənliklərini, səfəli yaylaqlarını, diş göynədən bulaqlarını, dağı, bağ-bağatını görürük.

Artıq ömrünün 81-ci baharını yaşamağa tələsən el şairi Oruc Göyçəli sənətinin kamillik dövrünə çatmışdır. Həm də bu kamillik yaşın verdiyi imkanlardan daha çox, sənət yollarındakı aramsız axtarışların məntiqi nəticəsi kimi anlaşılmalıdır.

Yeni kitablarını gözləyirik, Oruc müəllim!

Mürsəl İRƏVANLI,
yazıçı-publisist.